

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitala: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
In Districte: 1 an 36 lei, 6 luni 18 lei, 3 luni 10 lei.
In Streinatate: 1 an 48 lei, 6 luni 24 lei, 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame a se adresa:

In Romania: La administratiune, Tipografia St. Mihalescu, Strada Covaci, No. 14 și la corespondenții dia-
rului din județe.
In Paris: La Société Havas, place de la Bourse, 8.
In Viena: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
In Londra: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
In Berlin, Frankfurt, Zurich, New-York: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.

ANUNCIURILE:

Linia de 35 milimetre pe pagina IV-a 35 banf.
Reclame pe pagina III-a 1 Leu,
II-a 2
Epistole nefrancate se refuza
Articolii nepublicati nu se inapoza.
Pentru rubrica: Inserții și reclame, redactiunea
nu este responsabilă.

Prim-Redactor: STEF. C. MIHAILESCU

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele streine.

Viena, 3 Septembrie.

Din Paris se trimete către ziarul „Pol. Cor.” textul unui circular, ce-l adresase ministrul reședinte din Tunis, Roustan, către corpul consular d'acole. In această circulară se arată că ar fi mai bine ca in locul consulatului general francez de azi să se inființeze numai un simplu consulat, ce să nu depindă de legatiunea din Tunis, al cărui șef e d. Lequeux, inaintat de curând la acest rang din gradul de supleant consular. Noul consulat să intre imediat in funcțiunile sale cultivând relațiunile cu reprezentanții străini. Cu guvernul tunisian însă va intra in legătură numai prin mijlocirea lui Roustan, singurul mandatar al beilului.

Intervențiunea lui Roustan și are valoarea sa deplină de la 1 Iuliu pentru întreg corpul consular, cu toate că Italia nu va vrea să știe de ea. Circulara in limba franceză e următoarea:

„Le ministre-resident de la Republique Française à l'honneur d'informer MM. les représentants des Puissances étrangères, qu'un consulat de France a été créé à Tunis, indépendamment de la résidence française. Mr. Lequeux a été nommé titulaire du nouveau poste et est chargé d'entretenir en cette qualité tous les rapports consulaires directement avec MM. les représentants étrangers et avec le gouvernement tunisien par l'intermédiaire du délégué de Sa Altesse le Bey pour les relations extérieures. Mr. Roustan saisit cette occasion, pour renouveler à MM. les représentants des Puissances étrangères l'assurance de la haute considération. Tunis, le 20 aout, 1881.”

In traducțiune românească: Ministrul reședinte al Republicii franceze are onoarea, a comunica dd. reprezentanții ai Puterilor străine, că s'a inființat un consulat francez independent de cel existent acuma. D. Lequeux s'a numit titularul noului post imputernicit fiind a trata direct cu dd. reprezentanții ai Puterilor străine și cu guvernul Tunisian numai prin mijlocirea delegatului lui altelui sale (Beilului). D. Roustan folosește împrejurarea aceasta pentru ca etc. etc. Tunis, 20 August 1881.

Paris, 3 Septembrie.

Erī s'a întemplat un mare scandal cu ocasiunea unei adunări, ținute sub președinția lui Clémenceau. Concurrentul lui Gambetta, Toni Revillon voi să vorbască, când de odată se văzu împedecat prin o persoană din adunare, care l'acusa, că in Sceaux a sedus o dată o fată tinerică și că numai Gambetta l'a scăpat de resbunarea părinților fetei.

In fața unei astfel de grave acuzări Revillon a propus să se trimeată din adunare oameni de încredere atât la primarul din Sceaux cât și la Gambetta. Acesta din urmă n'a fost acasă, prin urmare nu s'a putut constata dacă Toni Revillon e culpabil. Concurrentul lui Gambetta a declarat, însă că se va sinucide naintea alegătorilor, dacă nu se va constata nevinovăția sa.

Paris, 3 Septembrie.

Soldatii lui Ali Bey au declarat, că nu vor lupta contra coreligionarilor lor. Așa dară beilul a trebuit să renunțe la marșul spre Cairuan.

Petersburg, 3 Septembrie.

Guvernul a interzis publicarea procesului nihilist anunțat de „Jushni Cray” până ce nu va fi apărut mai înainte in foaia oficială.

Petersburg, 3 Septembrie.

Despre îndepărtarea lui Baranoff din postul de director al poliției se știu detaliile următoare: Baranoff, protejatul împăratului, nici i-dee n'avea despre ce l' se pregătia din partea lui Ignatieff. Intr'o zi Baranoff se duse cu un raport la Ignatieff. Acesta după ce îl citește l'anunță, că e scos din postul ce l'a ocupat până atunci. Această veste l' atinse pe Baranoff ca și un trăsnet din senin; abia a putut întreba că cine l'a scos din post. Ignatieff l' response, că Țarulul la recomandarea lui. Voind nefericitul să aște motivele destituirii Ignatieff l'a îndreptat la împăratul, care l' va da deslușirile necesare.

Se afirmă, dintr'un alt isvor, că între Baranoff și secțiunea de poliție a ministerului de interne mult timp au fost niște conflicte foarte serioase. De multe ori situațiunea era așa de penibilă, in cât câte-odată se intrupeau relațiunile.

Belgrad, 3 Septembrie.

Se anunță din Sofia, că principele Alessandro a atras in mod confidențial atențiunea Cabinetelor din Berlin și Petersburg asupra agitațiunii

ce se face și continuă contra sa sub patronajul și egida lui Aleko-pașa. Principele se plânge, că prin această se simte împedecat in opera sa de consolidare a națiunii bulgărești.

Londra, 3 Septembrie.

Vasul „Teutonica” despre care se credea că ar fi scăpat, s'a aflat, că din nenorocire s'a înecat. N'a scăpat nimenea.

Constantinopol, 3 Septembrie.

Delegatul turcesc a prezentat conferinței intrunite pentru regularizarea datoriei publice două tabele, din care reese o sumă de 97 milioane de livre sterlingi. Din suma aceasta se scad 10 milioane, care in virtutea tratatului de Berlin se repartiază pe Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Grecia.

Serviciul telegrafic al „Rom. Libere”

5 Septembrie — 4 ore seara.

Paris, 5 Septembrie.

Cele 64 alegeri in balotagiū din Francia dau 56 locuri republicanilor, 3 regalistiilor și 5 bonapartiștilor. Republicanii câștigă zece locuri și perd nouă; 7 sunt câștigate contra bonapartiștilor și 3 contra regalistiilor.

Dacă se unesc rezultatele alegerilor de ieri cu cele de la 21 August, se vede că noua Camera va cuprinde, fără a socoti pe cei 7 deputații ai coloniilor:

459 republicanii de diferite grupuri.
47 bonapartiști
41 monarchiști (legitimisti, orleaniști sau clericali).

Total 547.
Repub. se impart in 39 deput. ai centr. stâng.
168 „ ai stângei repub.
206 „ ai uniunii repub.
46 „ estrema stângă.
Total 459

Londra, 5 Septembrie.

După informațiunile ziarului „The Times”, Eyub-Khan ar fi renunțat să se lupte cu trupele Emirului Afganistanului și ar fi proclamat resbelul sănt in contra Englezilor.

Dublin 5 Septembrie.

Erī, a avut loc la Limerick (Irlanda) o colisiune între popor și poliția, care a tras asupra mulțimei; se numără șase răniți din cari doi sunt răniți grei.

Berlin, 5 Septembrie.

Gazeta din Dantzig mențiunea șgomotul unei apropiate întrevederi, la Dantzig, între împărații Germaniei și Rusiei.

(Havas)

A se vedea ultime știri pe pag. III.

BUCURESCI, 25 AUGUST

Unul din punctele impregul căruia s'a învêrtit cearta noastră cu autoritatea școlară — a fost și este întârzierea ce pune această slăvită logofeția in regularizarea întereselor de cel mai însemnat ordin didactic, ast-fel că punerile ei la cale, sub toate raporturile, șosec tot-d'a-una după începerea anului școlar, cam a treia-zi după infierbănțele, când sau nu mai pot sluji la nimic, sau că aplicate, de silă de milă, dau in practică niște rezultate de plâns.

Când școalele sunt gata a se deschide și de multe-ori după ce s'au deschis deja, și-au mers o bucată bună de vreme, — se deștepă atunci și logofețul, cu ceată de cărturari ce l'inconjoară, și se pun pe grabă a reglementa și a ordona câte le trec prin cap!

Nici o măsură, nici un regulament, nici o programă nu se publică din vreme, ca dispuțiunea să se poată produce, ca asociațiunile didactice și intrunirile dascălilor in genere să-și manifeste părerile, din cari autoritatea, combinând in urmă pe toate, intr'o înțeleaptă măsură, să se oprească la cea mai nemerită și mai practică punere la cale, și să nu mai fie, prin urmare, silită să revie asupra aceluiaș lucru mai in fiecare an.

Toți strigăm reforme in învățământ; dar nimeni n'a încercat să facă un lucru ca lu-

mea. Și când, inboldiți de nevoie, ne apucăm de vre-o reformă, apoi o facem de nu poate servi la nimic. Atâta nepăsare și atâtă nevinovăție punem in cauza acestor nenorocite reforme, in cât suntem in stare să decretăm o școală de matematici combinată de-un dr. in chiromanție, sau de vre-un fiziognomist, bunioară ca d. Șapira.

Cam așa va fi fost se vede ticluit de exemplu și regulamentul d-lui Urechie, asupra examenului de bacalaureat, — regulamentul cu faimoasa autorizațiune dată directorilor de licee de-a compune, după bunul dumnealor hief, comisiuni măsluite, ca și poată da terfeolage de diplome cu om vrea noi, ministrul instrucțiunii și cultelor și proprietarul unui pansion cu fabrică de bacalaureat.

Fără glumă, prea e de oaie...

Dar nu de măsurile și de reformele cele mari vom noi să ne atingem azi...

Casul ce citărăm e numai incidental.

De ceva interese mai mărunte ale școlărilor ne vom ocupa astă-zi, ca să se vadă și de rândul acesta cât se îngrijesc cei de sus de progresul instrucțiunii.

Cestiunea cărților didactice a ajuns in clasele primare un adevărat scandal.

In cinci-zece de școli, vei găsi cinci-zece de diferite manuale cu cinci-zece diferite sisteme de-a propune, așa in cât, sub raportul de care vorbim, ai crede că țara românească este dată pradă esperimentelor pedagogice, pe șocoteala generațiunilor ce servă de încercare tutor inchipuirilor noastre metodice și științifice!

Noi am crede din contra, că in loc de această libertate deșănțată și păgubitoare, autoritatea ar trebui să aibă o direcțiune fixată de învățământ, căutând a imprime acea direcțiune a sa, ca una ce se presupune a fi făclia cea mai luminoasă a învățământului și partea cea mai direct interesată pentru înălțarea unei sănătoase și șpornice culturi-

Așa se urmează in toate statele cari poartă o sinceră și reală șolicitudine progresului instrucțiunii.

Cestiunea predării și prin urmare alegerea manualelor, de oare-ce aceste două lucruri se țin tot-d'a-una legate — nu este lăsată in voia întâmplării, cu toate că țările Europei apusase dispun și de-o literatură didactică de necomparat mai inelșugată și mai perfectă ca a noastră, de și — cată s'o spunem verde — ele mai dispun și de învățători cu mult mai bine formați ca noi.

Ochii autorității sunt însă neadormiți asupra celor-ce se petrec in școli.

Nu se numesc numai la esamene, așa de florile mărului, comisiuni și paracomisiuni, cari să constate progresul învățământului — ca să ne servim de formula șacramentală — și cari, in realitate, nu constată nimic; — ci din timp se ia măsuri, ca autoritatea să aibă la esamene ce constata.

Să presupunem, de exemplu, că intr'o școală se găsește un manual miserabil cu un metod de când ce Cincu-Vodă, pe când trecea adică veacuri până să învețe copilul să citească pe bucoavnă.

Ce folosec, in cazul acesta, ministrului și țării in genere, dacă se constată buba toc-mai la finele anului, după ce o generațiune de copii a rămas deja păcălită și ignorantă, cu toată școala prin care a trecut?... Chiar dacă s'ar face atunci o punere la cale, ar fi asemenea judecării turcești, in cari se face dreptate, după ce i s'a tăiat omului capul!

Iată de ce am fi cerut noi ca de acum

chiar, dintru începutul anului, ministrul să ne fi deschis ochii — căci el trebuie să vadă mai bine ca noi toți — asupra cărților ce-l inspiră o adevărată încredere, pe cât timp d. Urechie șcie foarte bine cât prețuește pecetea așa numitei aprobări ministeriale, pusă fără nici o distincțiune pe toate cărțile care au suit seară de la Slătari.

De s'ar lua măsuri înțelepte din timp, la esamene tot ar mai avea ce bruma să constatare comisiunile marelui logofăt.

Și când ne inchipuim, că sunt ani de când mergem așa!

Noi nu suntem in contra libertății de-a mășgăli ori-ce fel de literatură, fie chiar didactică.

Ce avem, in adevăr, cu gusturile oamenilor de-a trece de autori!

Din contra, e o slăbiune foarte laudabilă, dacă nu face nimenui rău.

In școli însă se cam schimbă șocoteala, căci literatura șeacă și nepricepută nu e atât de inofensivă, pe cât s'ar părea. Aci șerii de copii, cari poartă bucoavna nesăbuită in ghiosdan, trec printr'ensă ca câinele prin apă, de se scutură și numai rămâne picătura pe el. Sau că es anapoda învețați: ceea ce e și mai regretabil.

Aci este deci vorba de lezarea unui înteres public de cea mai înaltă ordine, și libertatea de-a introduce cărți rele in școli este tot una cu libertatea comerțului de otrăvuri, ba încă ștempeluite și de consiliul medical!

Nu ni se poate dar opune principiul libertății comerțului, fiind-că nu e vorba in cazul acesta nici de cisme, nici de mășline, ca să zicem: atât mai rău pentru cel ce s'o amăgi!

In cazul nostru, ne păcălim toți: răul asupra țării întregi se resfrânge, căci ea cheltuește bani, ca să aibă cetățeni instruiți, și la urmă se pomeniște că ignoranța se plimbă printre dênșii tot cu mânele in șold.

Cestiunea cărților didactice este in adevăr foarte șpinoasă, și departe de noi pretențiunea de-a o resolve intr'un articol de zi.

Noi am arătat numai rana; rămâne autorității școlare să se gândească la alfia ce i s'ar potrivi.

Inainte de ori-ce însă, ministerul nu trebuie să uite, că literatura didactică primară este un adevărat ocean de hârtie tipărită, și că ar trebui să înceapă a deosebi bucățile din zeama aceasta fără fund.

Ori-cine a învățat patru operațiuni cu probele lor, plus tabla lui Pitagora, se face autor matematic; cine a reușit să iasă din barieră până la Băneasa, fără să se rătăcească, a trântit o Geografie, și cine șcie să se iscălească face o caligrafie; iar de ajunge să distingă șunetul de literă se repede la un tractat de gramatică a la Melanchton, și așa mai incolo.

Nu ne revoltăm, cum am zis, nici cât in contra nobilei ambițiuni de-a-și vedea numele tipărit, in chenare frumoase, pe școrța cărților de șciință populară, și de-a incuragia prin urmare arta tipografică in țară; dar avem datoria să ne ridicăm in contra nefastei dorințe d'a face șpeculă pe întrecute din nesciunța aprobată și patentată de către însă-și înalta autoritate școlară!

D. Urechie arunce și numai coadă ochiului pe băncile copiilor, și vadă câte cărți nu sunt puse in circulațiune școlară, pe când ar fi trebuit să figureze in cântarul

vre-unei băcănii care ar ținea și hârtie de înveluit.

Nu cerem monopol pentru nimel.

Iată însă de-o cam dată o măsură simplă, dreaptă și apărătoare de ori-ce neajuns.

Avem, de pildă, o sută de cărți cari figurează pe scena noastră didactică.

Din acestea să se vadă care ar merita pe drept onoarea de-a figura în literatura noastră didactică, și, din fie-care soi de știință, recomandați atunci școalelor să aleagă din numărul acela, și să nu rămăie o cestiune atât de importantă la inspirațiunea, la capriciul, la interesul, la influența lui Stan și lui Bran.

Ori-cât ar fi dascăli de capabili de a-și alege un text, totuși în școli trebuie să fie o normă oficială, după cum judecătorilor, cu toată știința lor legislativă, cu care ar putea să rezolve altminteri ori-ce cestiune, li se pune totuși înainte un cod cu principii bine definite, care să le serve de calauză la împărțirea dreptății.

Ce-ar mai fi, dacă unul ar judeca după Caragea, altul după Pandeete, un al treilea după pravil alui Matei Basarab, și fie-care după ce știe și după cum îl vine?...
Noi credem, că d. Urechie ar trebui să ne lumineze asupra acestui punct, și să se puie de acum pe lucru, ca să avem, în cât-va timp, neghina aleasă din grâu.

CRONICA ZILEI

Generalul Cerchez a murit în institutul de alienați din Viena.

În el armata română perde pe unul din cei mai buni generali.

Sâmbătă, 22 ale curentei, M. S. Regele, însoțit de d. colonel Dabija, ministru ad-interim de resbel, a plecat, la orele 11 din Sinaia, cu un tren expres, spre a inspecta tabăra de la Cocoresc. La cantonul 25, unde se opri trenul, Majestatea Sa fu întâmpinată de d. general Cernat, comandantul diviziei II, și de d. colonel Mărculescu, comandantul taberei. La sosire în tabără, Majestatea Sa a fost primită de toți oficialii superiori; la orele 12 1/2, Majestatea Sa a luat dejunul la popota regimentului 2 linie, la care lua parte toți oficialii acestui regiment precum și toți oficialii superiori ai trupelor din tabără. În urmă, Majestatea Sa încăleacă și trecu în revistă trupele cari se aflau sub arme pe frontul de bandieră al taberei.

După defilare, la orele 2, începu manevra; obiectul ei a fost atacul și apărarea satului Cocoresc.

Trupele au fost împărțite în două; acelea ce aveau însărcinarea de a ataca satul Cocoresc, erau compuse din un batalion din al 2-lea de linie, din al 4-lea batalion de vânători, din baterii, din al 2-lea de artilerie, și din 3 escadroane din al 2-lea roșiori; aceste trupe erau puse sub comanda d-lui colonel Chirișescu, și au fost concentrate la satul Bubulia; satul Cocoresc a fost ocupat de un batalion din al 2-lea de linie, din 4 baterii din 1-lui de artilerie și de un escadron din al 2-lea de roșiori, sub comanda d-lui colonel Carp. M. S. Regele a urmărit, cu mult interes, diferitele mișcări ale trupelor. La orele 4 1/2, sfârșindu-se manevra, Majestatea Sa a strâns toți oficialii impregiului Său și făcu critica diferitelor momente a acestei manevre, exprimând înalta mulțămire pentru precisiunea cu care s'a făcut atacul. Intovărașit de toți oficialii, călări, Majestatea Sa părăsi tabăra, în mijlocul urărilor soldaților, și merse calare până la can-

tonul 25, unde se sui în tren. La orele 6, Majestatea Sa era întoarsă în Sinaia.

Vineri, 21 August, d. Percy Sanderson, însărcinat de afaceri ad-interim al Angliei, a fost primit în audiență, la Sinaia, de M. S. Regele, căruia a înmănat, din partea M. S. Regina Mare-Britanii, Impărăteasă a Indiilor, răspunsul la scrisorile prin cari a luat sfârșit misiunea d-lui Calimaki-Catargi, ca trimis extra-ordinar și ministru plenipotențiar al României pe lângă Majestatea Sa Britanică.

M. S. Regele a conferit crucea de cavaler al ordinului *Steaua României* S. S. arhinandritului N. Chiriac, predicatorul episcopiei Dunării de Jos.

La 17 August curent s'a deschis, cu solemnitate obicinuită, sesiunea anului judiciar 1881-1882 a curții de apel din Iași. D. procuror de secție, Coclaşi, a rostit un discurs relativ la *ameliorațiunile necesarii în procedura codului penal*. Răspunsul l'a rostit d. consilier Teodorău, care ținea locul de prezident.

Se telegrafează din Marienbad, cu data de 25 curent:

D. Ioan Brătianu, prim-ministru al României, a părăsit azi Marienbadul, deplin sănătos. Peste câte-va zile va fi în București.

I. P. S. S. Mitropolitul primat va intra azi său mâine în capitală.

Detentorii de titluri provisorii de rentă 5%, amortisabilă să știe că termenul pentru efectuarea vârsământului al 4-lea și cel din urmă de 22%, expiră la 1 Septembrie viitor inclusiv.

Titlurile de rentă, pentru cari nu se vor fi făcut toate vârsămintele până la 1 Septembrie, orele 4 p. m., se vor vinde de minister.

D. Alexandru Lambrior, elev titular al școlii practice de înalte studii din Paris, secțiunea științelor istorice și filologice, s'a numit profesor, cu titlu provisor, la catedra de limba și literatură română de la cursul superior al liceului din Iași.

În jud. Neamțu secerișul grâului și orzului s'a terminat; coasa, secerișul ovăzului, grâului de vară și arăturile de toamnă continuă.

Porumbul e puțin abundent; timpul favorabil.

Duminecă seara am asistat la reprezentațiunea teatrală dată de artistul I. C. Lugoșianu. Între altele, d-sa a interpretat piesa „Moțul din Ardeal,” episod din viața Românilor d'acolo, într'un mod care a stors lacrimile multor Români cari cunosc jugul ce apasă pe frații noștri de peste Carpați.

Aflăm că d. Lugoșianu, incurajat de simpatia ce ia arătat publicul Bucureștean, va mai da o reprezentație și va repeta după cererea mai multora pe „Moțul din Ardeal.” Nu ne îndoiim că Bucureștenii cari toată vara s'au îndopat numai cu fructele franceze și nemțești, vor merge să incurajeze pe acest tiner artist, care prin munca, zelul și talentul său și-a câștigat mari simpatii prin toate țările românești.

Mai mulți artiști români din capitală vor oferi talentul lor la această reprezentație.

Apa Bistriței era mai ieri foarte mică, spune „C. Provincială” din Piatra, și toți comersanții de cherestea și plutași, cari se pregăteau de transportare pentru Galați și Băila, dormiau pe plute fără nici o îngrijire, de oare-ce timpul era frumos. La 3 spre 4 August noaptea pe la orele 11-12, a crescut fără veste apa, așa încât a luat peste 2500 plute risipindu-le în toate direcțiunile și făcând o pagubă enormă. Mulți oameni s'au înecat, căci fiind culcați pe plute

și fără să fi ploat, fără veste au fost luați de curentul apei.

DIN AFARA

Politica esternă a Rusiei.

Unul din organele noastre oficioase, publicând într'un număr mai nou vestea retragerii contelui Ignatieff de la conducerea ministeriului rus de interne, o comenta într'un chip cu desăvârșire greșit. — Zicea oficiosul — deși oficioasele nu le stănică odată bine să se amăgiască asupra politicii generale — că Ignatieff și-a dat demisia din cauza antipatiilor europene, și că Șuvaloff îi ia locul spre a inaugura o politică a Rusiei în sensul păcii și vederilor marilor puteri.

Am zis, că opiniunea oficiosului era cu desăvârșire greșită. Într'adevăr, două zile în urmă, și anume ieri, „Agenția Havas” ne-a adus o telegramă din Petersburg, care anunță apropiata numire a contelui Ignatieff în postul de *ministru de esterne* a imperiului rus. Prin urmare, în loc de a se pleca antipatiilor europene — dacă vor fi existând — țarul dimpotrivă le-a sfidat cum nu se putea mai categoric, preparând unuia din cei mai iubii băbați de stat ai săi, calea la carma afacerilor străine.

Ce privește antipatiile, cu cari ar fi privit contele Ignatieff în străinătate și, prin consecuență, o politică a Rusiei condusă de densus, ele există în realitate, numai cât aceste antipatii nu se pot numi „europene”. O Rusie în capul treburilor sale din afară cu Ignatieff, este fără îndoială agresivă. În contra cui poate ținti însă agresiunea? După părerea noastră nu în contra Europei, ci în prima linie contra Austriei și în al doilea plan contra imperiului german. Celelalte state, nu vedem să aibă nici un motiv, a privi cu părere de rău la o astfel de ură și la eventualitatea traducerii ei într'un resboi. Ba se vor fi găsiind, mari și mici puteri, cari să abia chiar simpatii de resboinicului Ignatieff și de politica sa anti-austriacă și anti-germană.

Motivele de căpetenie de a se închieta de numirea contelui Ignatieff în capul ministeriului de esterne rus, le are fără îndoială Austro-Ungaria. Mai curând ori mai târziu, seculara rivalitate austro-rusă trebuie să dobândească o soluțiune; și această soluțiune numai cea a resboiului poate fi.

În sferele vieneze, numai vestea neguroasă a unei treceri a lui Ignatieff la politica esternă a Rusiei a pricinuit deja o îngrijire din cele mai adânci. „N. fr. Presse” bună-oară împărțindu o zice:

„Ignatieff ministru de esterne! — Aceasta ar fi o veste de importanță cea mai mare, și noi cești din Austria, am trebui, de îndată ce ea s'ar confirma, să fim în tot momentul la pândă.”

Ce consternare va trebui să producă confirmarea vestei!

Cât pentru noi, n'avem de ce ne teme. Neapărat cu o condițiune: să fim treji și să ne ferim a cădea în vârselă ce ni se întind de unii său alții, și mai vârselă de Austria, în vederea apropiatului ei conflict cu imperiul rus.

Să fim acolo unde ne împing interesele, bine înțelese, interesele *poporului român*, și bine deslușiți asupra datorilor noastre nu vom putea eși de cât cu bine din orice încurcături.

Afacerea Bradlaugh.

D-l Bradlaugh, ateistul, căruia i s'a interzis până acum de trei ori, ocuparea s'aunului său de membru a Camerei Comunelor, e hotărât să încerca norocul și a patra oară, cu ocazia deschiderii sesiunii de toamnă a parlamentului engles.

De astă-dată el apelează la sprijinul poporului. Iată cum densus incheie un manifest, adresat „poporului engles”:

„Voiți a me vedea alungat de nou din Camera voastră, prin forța brutală? Apelez la sprijinul vostru în contra silniciei ilegale. Tot-dea-

peptul; el fu destul de tare câte-va minute pentru a se abține de această dorință, însă în curând ne mai pută rezista, îmbrățișă în public pe vecina sa. Mama tinerei persoane, scandalisată de acest efect magnetic, se ridică spre al opri, dar Deslon strigă: „Doamnă, lasă-ți-l, dacă d-v. opriți fluidul, moartea poate să urmeze.”

Mama se credu cu toate acestea datoare să opriască fluidul și din fericire moartea nu veni.

Tot p'acest timp apără o broșură intitulată: *Despre abuzurile la cari mesmerismul a dat loc*, și în care se arată tot ce putea fi mai periculos pentru moravuri în acest lanț și acele crize. Câte-va zile în urma acestei publicațiuni, locotenentul general de poliție merse să găsească pe Deslon și l' adresă această cestiune: „D-le, în calitatea mea de locotenent general de poliție, te somez a-mi răspunde dacă ar fi posibil de a abusa de o femeie magnetisată sau în stare de criză?” Deslon fără cea mai mică esitațiune, răspunde afirmativ. Aceasta fu încă o l'vitură teribilă adusă propagațiunii magnetismului. În fine broșura *Colosul cu picioarele de lut* (Colosse aux pieds d'argile) completă nimicirea sa. Se făcea aci paralelismul foarte frapant între convulsiunile *baquetului* cu acelea ce avuse loc la cimitirul Saint Médard pe momentul diaconului Paris, unde tot nu era de cât imaginațiune și comedie. Aceste fulgerătoare scrieri nu nimiciră mag-

una m'am supus legii, chiar și când a fost nedreaptă; puterii ilegale însă nu m'am plecat și nu m'e voi pleca nici-o dată. Guvernul nu vrea să facă nimic în cauza mea, și de aceea m'e adresez la popor.”

Misiunea a contelui Andrassy la Sinaia

Correspondentul din București a lui „N. fr. Presse”, nu știe bine ce să creadă despre călătoria contelui Andrassy la Sinaia. Misiunea politică nu se pare a fi avut, căci în acest caz el visita la Sinaia și trimisul austro-ungar, dar acesta a ramas în București în tot timpul petrecerii lui Andrassy la curtea română. De ce a poi Andrassy ar fi ales pentru misiunea sa tocmai un timp, când nu e în țară nici d. Brătianu, nici d. Stătescu, ci calitățile amandoror acestor miniștri sunt concentrate în d. Rosetti?

O misiune *oficioasă*, se poate cu toate acestea să fi avut contele unguresc.

„Mai probabil este — zice corresoentul — că contele Andrassy a vrut să se înțeleagă cu regele României asupra *cestiunii Dunării*. După o altă versiune, mai avea să se trateze cu ocazia acestei visite și despre o *eventuală alăturare* a României la alianța austro-germano-italiană.”

Dar correspondentul nu știe, dacă Andrassy a vorbit despre toate acestea regelui sau d-lui Rosetti. El ar fi vrut să vorbească numai cu regele, ca cap al țării, dar M. S. fiind un Domn constituțional a rechemat pe d. Rosetti de pe drum și l'a pus la dispoziția contelui unguresc, ca să se înțeleagă.

„Nu pot spune — incheie correspondentul — dacă contele Andrassy a fost dispus să intre în desbateri și înțelegeri politice cu d. Rosetti în locul regelui, sau a preferat, între împrejurările date, să păstreze vizitei sale caracterul ei privat.”

Starea lucrurilor în Bulgaria.

Din Sofia, se scriu următoarele puține dar pline de greutate rânduri, asupra relațiilor din Bulgaria:

„... În privința liberalilor prințul și-a făcut idea; el știe, că are în densus niște inimi de clarăț, adică niște apărători ai constituției în vreme ce despre conservatori încă stă la îndoială, căci partida acestora vânează mai mult interese personale. Prințul nu știe ce să aleagă.

„Cât pentru starea generală a lucrurilor nu s'a mai îmbunătățit; dimpotrivă treble se incurcă tot mai rău și agenții diplomatici, afară de cel al Franciei, nu sunt de loc mulțămii de starea lor.”

STAREA ȘCOALELOR DIN BACĂU

„Curierul Bălăsan” primesce următoarea corresoendentă din Bacău:

„Bacăul ca și cum n'ar face parte din țară, e neglijat cu o deosebită și absolută nepăsare. Aicea și numai aicea se pot vedea câte 100 și peste 100 școlari îngrămădiți într'o *singură cameră și lăsați două clase sub îngrijirea unui singur Institut*. Poate a se convinge ori-cine și fără dificultate despre arătările noastre, ducându-l întâmplarea ca noi a visita școala Nr. 1 și 2 de băieți.

„În ceea ce privește localele, mai nu li se poate da numele nici de grajduri de animale. Toate strimpte, toate umede. Igrasia și aerul infect lovește de o dată mirosul celui ce doarește a deschide ușa ori carei camere de la aceste poreclite școli.

„Mai mult și spre deriderea circulațiilor Ministeriului instrucțiunii către Primar etc. anul acesta Primarul Urbei Bacău a pospăit cu var pe deasupra toți păreții umezi ai acestor acarete inchiriate de pe la proprietarii de aceia, cari sunt tot-odată și membri în consiliul comunal. Aceasta mai cu seamă, am constatat-o la școala No. 3 de băieți din această localitate. Tot aceeași urmare și la școala No. 2 de băieți și No. 2 de fete. Deosebirea constă numai, că pro-

netismul, dar l'schimbară teoria și procedurile. Partisanii magnetismului înțeleseră că aparatul baquetului era inutil și că se putea opera mai simplu. Se formă dar o schismă printre ei; unii admiseră, după Antonio de Jussieu, un fluid real emanând din corpul omenesc; alții nu vedură în efectele magnetice în genere, de cât fenomene produse prin o surexcitațiune cerebrală.

D'aci steaua lui Mesmer se întuneacă, slabele lumini ce arunca încă, trebuiau să se stingă. Măda *baquetelor* trecu cum trece tot ce este efemer, și faimosul autor al descoperirii magnetismului părăsi în secret Franța pentru a nu mai reveni nici odată.

Unul din discipulii lui Mesmer, marchisul de Puységur, observase de *mai* multe ori că, printre crisiacii baquetului mai mulți erau cuprinși de somnolență, și dormiau de un somn somnambolic.

El cel d'ântăiu avu idea de a vorbi unuia din acești dormitori și primi de la el imediat un răspuns. O serie de experiențe d'această natură nu mai lăsară nici o îndoială în spiritul d-lui de Puységur asupra lucidității oare căror somnambolic. De atunci magnetismul eși schimbă completamente față; în locul *baquetelor* mesmeriene, pentru a provoca somnul le succedură gesturile, fricțiunile, suflarea ect.

Marchisul de Puységur se pasionă pentru magnetism; averea sa, pozițiunea sa, el dădură

FOIȚA «ROMÂNIEI LIBERE»

— 25 August —

19

A. DEBAY

MISTERELE SOMNULUI ȘI ALTE MAGNETISMULUI

traducție de

ALEXANDRU I. GORSCU.

CAPITOLUL IV.

Istoria Magnetismului animal.

(Urmare.)

Mai multe experiențe conduseseră pe Antoine de Jussieu a presupune că se scapă direct din corpul omenesc o emanațiune care-care, susceptibilă de a lucra asupra persoanelor delicate sau foarte nervoase, și că această emanațiune putea fi comparată cu fluidul electric. Ast fel fură motivele, cari l' determinară a nu pune semnătura sa pe raportul confratilor săi, și a-și face profesinua sa de credință a parte.

Scrierea lui Jussieu, de și favorabilă mesmerismului, nu putu micșora reul ce l' făcuse raportul corpurilor savante și mai ales o broșură prezentată Ministrului, purtând acest titlu: *Raportul secret asupra mesmerismului*, unde se declara magnetismul contrar bunelor moravuri.

O operă a doctorului Shouret: *Corcetări și îndoeți asupra magnetismului animal*, plină de erudițiunii și savante cercetări, produse un efect contrariu celui pe care autorul l' accepta. Lectorii creșură a întrevădea urme de magnetism la popoarele cele mai vechi și iubirea de minuni fac lui Mesmer nuol partizan.

În contra vointei Academiei și Facultății, *baquetele*, continuară a fi la favoare, când mai multe incidente, veniră pe neașteptate să răcească ardoarea, acelora cari le fr-cuentea lovindu-le cu discredit. Ast-fel femeia unui membru al Academiei muri în mânele lui Mesmer, și marchisa de Fleury, pe care magnetisatorul o trată pentru o slăbiciune de vedere, scăpă din mânele lui complectamente oarbă. De altă parte o aventură ce se petrecu la *baquetele* lui Deslon adăogă la plângerile deja aduse contra desordinelor provocate prin magnetism. Aceasta aventură așa de glumeată fu câte-va zile subiectul conversațiilor vesele ale cercurilor capitalei. Iat'o în scurt: un tână care făcea lanț cu o prea frumoasă domnișoară, simți o dată cu fluidul magnetic, o dorință arătoare ce l' sfășia

prietarul casei inchiriate pentru școala No. 2 de băieți, este un votant sigur și ori când al Primarului nu l'ot odată și membru în consiliul comunal; ear proprietarul școlii de fete No.2 fiind o damă, nu se poate bucura de cât de favoroasă ce are către casa primarului. Acest acaret este plasat într-o hudiță mociroasă și în foarte mare apropiere cu școala No. 1 de băieți; după puțina ploaie, e de ajuns a face pe copilele cetățenilor a intra în clasele lor respective într'un mod ce nu se unește de loc cu demnitatea și respectul celorlaltor însărcați cu privigherea asupra școlilor.

"Auda și vadă și d. Alexandrescu Ureche, ministrul instrucțiunii, aceste vedute de noi în Urbă Bacău, și dacă se respectă pe domnia sa ca om și ministru al instrucțiunii, bine-voiască a face să dispară și în această Urbă traficurile și monopolurile de tot felul, până și cu lucrurile cele mai sacre ale țării."

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ

Știința pădurilor.

II.

Produsele materiale și nemateriale a lepadurilor. - Iusemnătatea lor.

Considerate în general, pădurile ne dau două feluri de produse: Produse materiale și industriale. Proprietatea lor interesează în cel mai înalt grad prosperitatea națională. Statul nostru trebuie dar să sibă o linie de conduită în exploatarea lor d'o importanță extremă pentru bogăția țării.

Noi am demonstrat în studiul nostru *Creditul agricol* (*), că este avantajos pentru toate Statele, d'a exploata pădurile ca singura capabile de a scoate din ele cel mai mare folos. Am demonstrat asemenea, că numai industria privată poate trage cel mai mare folos din exploatarea domeniilor, ca una ce poate face combinațiuni speciale și speculațiuni particulare ce măresc renta pământului.

Să revenim la produsele ce ne dau pădurile. Produsele materiale sunt cele mai importante și consistă în lemne și vânat. Lemnele ne pot servi în industrie și ca combustibile, și le putem obține exploatănd pădurile în două moduri: prin *taie* și prin *regenerație naturală*.

Pădurile exploatare prin taie se reproduc prin lăstari din tulpină ori din rădăcină; ele se exploatează tinere și nu dau generalmente decât lemne de foc. Din potrivă pădurile regenerare prin *insemințare naturală*, se reproduc numai prin semințe; ele ne dau lemne de dimensiuni mari pentru trebuințele *navigațiunii și-tuturor industriilor* în general.

Ori-cum ar fi însă exploatare pădurile, lemnele atrag atențiunea publică, pentru că cea mai mare parte din obiectele de prima necesitate sunt de lemn. Afară de alimente nici un product nu este mai util și mai important pentru om ca lemnele. Într'o țară ca a noastră cu deosebire producțiunea lemnoasă are un caracter agricol și economic din cele mai grave. Intreaga noastră economie rurală este pusă în joc.

Interesele cele mai esențiale ale Statului și particularilor noștri sunt legate de existența pădurilor. Lemnele ne dau combustibilul din vetrele noastre, precum și materia primară pentru o multime de industrii, ca navigațiunea, tâmplăria, dîlgheria, cărătăria, industrii ce consumă în fie-care an cantități considerabile de lemn. Prin urmare lemnele sunt tot așa de necesare pentru om ca și aerul ce l' respiră, ca și apa ce o bea, ca și pâinea ce o mănăncă, ca și haina ce o îmbracă. Căci omul de când se naște până când moare, are trebuință de lemne. El se naște și se îngroapă într'un leagăn de lemn. Prima și cea din urmă locuință a lui, leagănu care l' primește și scierul în care se îngroapă, sunt de lemn. Tot din lemne confecționăm noi

mobilele noastre obișnuite: masa pe care scriem fotoliul pe care ne legăm, parchetele și plafondurile apartamentelor, un umbrar care ne adăpostește, poarta care se inchide, trăsura care plimbă, luntrele care innoată în apă și vagoanele drumurilor de fer cari despică aerul și aruncă în calea lor bogăție și civilizațiune. Toate națiunile au înțeles valoarea acestei imense producțiuni la care trebuie să mai adăgăm produsele speciale ce ne dau unii arbori, ca castanul, nucul, stejarul și alții, bune pentru nutrimentul nostru ori al animalelor domestice; ori materii tinctoriale, precum ne dă frumosul arbore *camp-chianum*; ori guma elastică și cautiucul. precum ne dă stejarul *suber*; ori reșinoasele cari ne dau rșină și colofan; ori *quinquina* care ne dă china; ori în fine mulțimea arborilor și arbuștilor, cari împodobesc parcurile noastre cu florile lor strălucitoare și ne dălează prin parfumurile lor, apărându-ne în contra arșitei soarelui și a vânturilor teribile. Putem adăoga că nimic nu e-te mai magnific, mai atrăgător și mai mișcător pentru omul cu inimă, de cât niște platouri acoperite cu arbori, ce provedința i-a pus la dispoziția omului și fără a zice ca poetul Virgiliu: *nobis placeant ante omnia silvae*, tot admir și voi admiră spectacolul pădurilor.

În fine printre producțiunile materiale ale pădurilor socotim *vânatul*, care dispăre, și cu disparițiunea lui aduce pierdere considerabilă, căci el poate servi atât la trebuințele cât și la plăcerile noastre. Nu insistăm asupra acestui punct, dar repetăm că codul silvic a fost neprevădător și dorim cel puțin, o lege specială asupra materiei.

ARENA ZIARELOR

* "Românul revoltându-se contra organului partidului conservator, caută a dovedi că de inverșunat e în amenințarea adusă contra Regelui Caro, calificat de Inghăduitor. Dar

Ce voește acesti oameni?

Dacă le spunem că nu suntem o partidă, ei se supără și'n loc d'a dovedi că sunt într'adevăr partidă ei ne injură "ciocoșești".

Dacă luăm în serios și discutăm programele ce publică, ei asemenea ne injură și au trista îndrăneală d'a tăgădui ceea ce au afirmat, ceea ce au scris negru pe alb ș'au publicat,

* "Timpul" nu slăbește din biciuală marele partid, compus din ignoranți, mincinoși, lași, trădători, cumularzi, grecotei. Numai trădând și trădându-se cine va ajunge la vază în marele partid. Când ești de crepitudine,

Atunci brațele marelui partid ți sunt deschise; deschisă calea la avere și influență.

Dar de unde să și faci această avere fără pierderea altuia?

Prin producțiune proprie?

Dar ce-a produs. ce-a învățat a produce. Carada, Costinescu, Eliad-Cărciumărescu. Fleva, Stoiljan, Pherekydis e *tutti quanti*? Nimic, absolut nimic. În ce bunuri de utilitate pot ei să prefacă materiile prime? Ce industrii, ce meserii au introdus în țară? Nimic.

Industria palavrelor și prăvălile de minciună. Dar acestea într'o țară cinstită nu fac parale; numai la noi se plătesc cu 120 milioane pe an.

* "Binele Public" verbind despre reformele de introdus în instrucție, inchee:

Încă o dată, nu noi vom susține că învățământul nostru e perfect, nu noi vom zice că toți profesorii eși îndeplinesc misiunea cu sciință, metodă, zel și patriotism; însă, judecând cu imparțialitate, găsim că acesti oameni lucrează și produc pentru binele națiunii cu mult mai mult de cât toți inregimentati din maiorii

late, ce leau diurne și sug bugetul numai fiind ca servesc ca instrumente; găsim că e ceva nedemn să li se arunce sentințe de condamnare în absolută necunoștință de lucruri și tocmă din partea acelor care, fără învățatură, fără serioșitate, fără muncă, monopolizează câte 7-8 lefuri și se plătesc înzecit mai mult de cât profesorii de la care, cor atâtea sacrificii.

VARIETAȚI

Copil în fântână. - Lună la 10 August, scrie "C. Provincială din Piatra", un servitor de la D. Vasile Soimăgiu, scoțind apă din fântâna de lângă casele răposatului Arghire Stavăr, a scos în găleată un copil mic aproape fără viață. Urmarit de poliție, faptul s'a descoperit pe muma, care fiind o femeie de la munte, se zice că voină să bea apă ar fi scăpat copilul. Cazul nu poate fi însă esact de oare-ce n'a dat alarmă. Prin urmare rămâne constatat, că la asvêrlit cu voința de a l' omori. Culpabila este în mâna justiției.

O pitică. - În comuna Mărgineni plasa Mijlocu județul Neamțu se găsește o fată Nastasia, flica lui Nistor Simion, de înălțime de 1 metru și 8 centimetri. Vrăsta ei e de 27 ani. Cei-lalți frați ai piticeii sunt bine formați.

NOTIȚE LITERARE

"La Bourse de Bucarest" de la 23 August cuprindo următoarele materii:

Revista financiară a săptămânii. - Noutăți financiare, comerciale, industriale și agricole. - Cercurile și legea timbrului. - Cestiuni agricole. - Legea timbrului și a înregistrăm. - Societatea anonimă de credit mobilier român. - Raport asupra situației economice a României. - Porturile Dunării. - Diferite noutăți și fapte politice. - *Curier literar*; Cele trei seri ale dnei de Chateaubrun. - Drumurile de fer române publicati.

Serviciul telegrafic al "Rom. Libere."

6 Septembrie - 9 ore dim.

Paris, 5 Septembrie. La Charenton, aproape de Paris, pe linia Paris-Lyon-Mediterrana, s'au ciocnit două trenuri. Se calculează morți 17 oameni și răniți vre-o douăzeci.

Berlin, 5 Septembrie.

Se poate ca împăratul Rusiei să facă o vizită împăratului Germaniei cu prilejul marilor manevre militare de toamnă; dar ziua și locu întrevederii nu sunt încă fixate, cu toate amănuntele publicate de ziare. - "Nord. Allgemeine Zeitung", vorbind de eventualitatea acestei visite zice: "Dacă în adevăr țarul va avea o întrevedere cu împăratul Wilhem, de sigur ea nu va fi la Dantzig".

Padua, 5 Septembrie.

Regele Italiei a asistat la manevrele foarte reușite cari reprezentău atacul și apărarea Pădurii. Ofițerii streini cari au asistat la manevre, au fost invitați la masa regelui.

Constantinopol, 5 Septembrie.

Prințul egiptean. Halim-pașă, a fost chemat ieri la palat; el a fost primit de sultan în audiență privată.

D. Wallace, ministrul Statelor-Unite, va remite mâine sultanului scrisorile sale de creanță.

ANUNCIU

În seara de 17 c. s'a pierdut în gara Târgovești, un portofoliu de marochin roșu, cu bilete ipotote-care ca la 300 l. n. având într'ensul mai multe alte hârii și notiți însemnate. Cel care l' va fi găsit, este rugat a l' aduce în strada Mircea-Vodă No. 2 la d. N. T. Opranu, ear ca recompensă va reține suma aflată într'ensul.

Mai departe, celebrul matematic Laplace zese deja în *Teoria s'a asupra calculului probabilităților*:

"Fenomenele singulare, cari rezultă din extrema sensibilitate a nervilor la căți va indivizi, au dat naștere la diverse opinii asupra existenței unui nou agent care s'a numit *magnetismul animal*. Este natural a gândi că acțiunea acestor cauze este foarte slabă și ușor de turburat prin un mare număr de circumstanțe accidentale; dar din aceea că în cele mai multe casuri ea nu s'a manifestat, nu trebuie să conchidem că nu există nici odată. Noi suntem așa de departe de a cunoaște toți agenții naturei și diferitele lor moduri de a lucra, în cât ar fi puțin filosofic de a nega existența unor fenomene, numai pentru-că ele sunt neexplicabile în starea actuală a cunoștințelor noastre."

(Va urma).

Institutul nou de Domnisioare

26, STRADA PRIMAVEREI, 26

Se face cunoscut onorabilului public și părinților care anul trecut n'au găsit locuri vacante în acest institut, că prin terminarea studiilor de oed a cător-va elve, ce vor depune esamenele de bacalaureat la sesiunea de Septembrie și Mai viitor, rămân disponibile acele câte-va locuri pentru anul școlar ce începe la 1 Septembrie.

Prețul internatului cu studiile de curs primar și secundar, limba franceză și limba germană este de 1200 fr. pe anul școlar.

Se primește semi-pensionare și externe. Prețul pentru semi-pensionare este de 900 fr. pe anul școlar, și pentru externe de 600 fr.

Informațiuni mai pe larg se pot lua la directiune în toate zilele de la 10 ore a. m. până la 6 p. m.

BIBLIOGRAFIE

Carte didactice autorisate

LECȚIUNI DE ARITMETICA

pentru clasa I și a II primară, de

STEF. C. MICHAILESCU

NB. Edițiunea a doua complet revădută. Metodul intuitiv combinat cu metodelor soeratic. Numeroase exerciții și probleme în capul fiecărei lecțiuni. Calauza învățătorului în note.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Jacques Worin am, calea Victoriei No. 6 (la poarta Bisericii Slătari) și se află de vânzare la toate librăriile din capitală și districte, precum și la toate chioscurile și vânzătorii de ziare, renumita și interesanta broșură:

SFARȘITUL LUMEI

după prevestirile renumiților astronomi și astrologi *Mostradamus, Leonardo, Aretino* și alții. - Prețul 30 bani.

Jalnicii părinți, soție și cumnați pătrunși de durere pentru pierderea prea iubitului lor fiu, soț și cumnat

NICOLAE DOBROJAN

decedat la 22 August noaptea, aduce la cunoștința amicilor și cunoștințelor căți nu vor fi primit invitații, și l' roagă a participa la ceremonia funebră, care se va face Marți la 25 Aug. la ora 1 p. m. la domiciliul său, strada Călărași No. 52 de unde eortegii funebre va porni la Monastirea Cernica.

LA MAREA BURSA NATIONALA

41 bis, STRADA LIPSCANI, 41 bis

I. M. FERMO & FRAȚII BENZAL

CURSUL BUCURESCI

Pe ziua de 25 August, 1881, ora 10

OBLIGAȚIUNI	Ompo	Vend.
6 % Oblig. de Stat Convertite	100 1/2	101 1/4
6 % " " Căilor ferate Române	102	103
5 % Renta Amortisabilă	92 1/2	93 1/4
Dob. 10 fr. Oblig. O. pens. 300 l.	225	230
7 % Serisori fonciare rurale	102 1/2	103 1/4
7 % " " urbane	104	102
6 % " " " "	96 1/2	97 1/4
8 % Impr. Municipal	106	107
8 % " " " " cu pr. Buc. (bil. 20. l.)	28	29
5 % Renta română	91	92
Acțiuni Dacia România	440	460
" Banca Națională a României	1800	1820
Baia de Aramă liberată		750
Cupone Oblig. de Stat	1/2	arg.
" Renta	1/2	aur
" Căilor ferate	1/2	
" Serisuri	1/2	
Argint National contra aur	1/2	1/2
Bilete de Bancă	1/2	1/2
Rubla hârtie	2 60	2 70
Florin	2 14	2 15
Lose otomane	50	60

CURSUL DIN VIENA

5 Septembrie

Napoleonul	937	936 1/2
Ducatul	5 60	5 60
Lose Otomane	26 1/2	26
Rubla hârtie	126 1/4	125 1/4

CURSUL DIN BERLIN

5 Septembrie

Oblig. căile ferate române	100 1/2	101
Acțiunile	63	62
Priorități		
Oppenheim	112	90 1/2
Ruble hârtie	219 1/2	219 40
Oblig. nol	103 1/4	103 10
Lose Ottomane		

CURSUL DIN PARIS

5 Septembrie

Renta Română	91 1/2	
Lose otomane	57 1/2	57 1/4

SCHIMBUL

25 August

Paris (3 luni)	98 90	
" la vedere	99 90	
Londra (3 luni)	25 034	
" la vedere		
Berlin (3 luni)	122	
" la vedere	123 1/2	
Viena la vedere		

Adrese pentru telegrame FERMO BENZAL

(*) Veți "Romania Liberă."

cu abundență mijloacele de a se consacra la experiențele pe cari le cerea o artă încă în leagăn. El se retrase la moșia sa din Busancy, unde opera, se zice minunat. Nu numai că somnambulisa bărbăți, femei și copii prin puterea emisivă a privirilor și degetelor sale, dar avu încă fantasia de a magnetisa obiecte neinsuflețite, între altele un ulm gigantic, împrejurul căruia veniau să joace sătenii. Scrierile marchisului mărturisesc că toate persoanele cari veneau să stea sub acest arbore adormiau îndată de un somn somnambule și repundeau la întrebările ce i se adresa.

Sgomotul despre curioasa descoperire a d-lui de Busancy se respândi în Franța și se propăgă repede în Europa; în toate părțile se formară societăți magnetice, dar mai cu seamă în Germania, unde se numără mai mult de 300; în fine, până și ofițerii pentru ași ocupa timpurile de repaos ale garnisoanei, se puseră a magnetisa pe soldați. Diferitele societăți secrete ale Swedenborgiștilor, Oswaldiștilor, Greatrakistilor, Martiniștilor, Gasseneriștilor etc., se făcură stăpâne pe magnetism pentru a face minuni, și d'astă dată magnetismul amenință de a invada toată lumea.

În Germania și în Prusia magnetismul enumeră eminenți proseliți; mai mulți savanți ca: Sprengell, Klugge, Trévirus, Wienhold, Hufeland, încercară de a l' regulariza studiile. Re-

gele Prusiei asemenea făcu mult pentru a scoate magnetismul din mânele șarlatanilor cari l' exploatau cu profituri mari, dând o ordonanță prin care era oprit la ori ce persoană străină de medicină de a practica magnetismul într'un scop terapeutic. În urma acestei ordonanțe se deschise la Berlin o clinică magnetică de 100 paturi pentru bolnavii cari ar dori să suferă acest mod de tratament și să exercite pe elevii la diversele practice ale acestor arte.

În Franța, marele interese ale Revoluțiunii, nu permisă de a se ocupa de magnetismul animal. Magnetismul de atunci, era pentru francesii libertatea, gloria, și numai sub restaurațiune se reluară cu activitate aceste studii. De la 1819, mai multe scrieri apărură asupra magnetismului pysecurian, mai ales acele al d-lor Deleuze, Virey, d'Henin-Cuvilliers, etc. din cauza curelor miraculoase ce l' se atribuiău, creșcură foarte mult și numărul partizanilor săi. D. Deleuze, profesor la museul de istoria naturală, elev și amic al d-lui de Jussieu, făcu ast-fel profesiunea s'a de credință: "Cred în o emanațiune din mine însuși, pentru ca efectele sale să se producă, fără ca să ating persoana pe care o magnetizez, și pentru că nimic nu produce nimic. Nu cunosc natura acestei emanațiuni; nu știu la ce distanță ea se poate intinde, dar știu că este aruncată și dirigeată de voința mea, căci, când incetez de a voi, ea nu mai lucrează."

